Nuselská Fidlovačka

V dobách, kdy se boty vyráběly ručně, kdy nebylo po náhražkách kožené obuvi, jakou důvěrně známe dnes, ani slechu ani vidu, byla nástrojem ševců fidlovačka, kterou vyhlazovali kůži (v němčině Fiedel - středověký smyčcový nástroj, nebo skřipky, housle - což v ševcovském slangu je možné také chápat jako smýkat nějakou pomůckou po kůži). Šlo vlastně jen o kus oblého tvrdšího dřeva, silnějšího uprostřed než při okrajích, kterým se, podobně jako válečkem, kůže tzv. fidlovala. Podle tohoto nástroje dostala název jarní slavnost ševců, která se konala v Nuselském údolí první středu po Velikonocích.

Již během svátků obcházeli ševcovští tovaryši bydliště svých mistrů a zvali je na oslavu slovy: „Ve jménu matky pokladnice a s dovolením starších mistrů pozdravuji vás, abyste se všichni na slavnosti fidlovačky časně ráno najíti dali.“

V cechovní místnosti nuselských ševců ozdobili březový stromek kyticí z jarních květin, stužkami přivázali fidlovačku a také velkou, dutou maketu ševcovského kopyta, do něhož umístili kopyta menší. V den slavnosti se časně ráno před cechovní místností začali členové cechu řadit do průvodu, páry mládenců a dívek aj. Patrně v čele průvodu, který se vydal k některé z pražských bran (neuvádí se které - možná ze strany od Královských Vinohrad, nebo i k nuselské brance vedoucí ke kostelu Na Slupi), nesli střídavě májku tři mládenci ozdobení šerpami bílými a červenými (barvy Českého království). Za nimi pak kráčel tzv. svatý synek (neboli vybraný ševcovský tovaryš - možná obdoba krále z lidových slavností na Moravě). Průvod procházel pražskými ulicemi za výskotu, zpěvu a hudby a pak se vrátil s davem Pražanů na nuselskou louku, kde již čekali lidé z Nuslí a blízkého i vzdáleného okolí.

Ozdobený stromek potom mládenci zarazili do země a z velkého kopyta vysypali na bílý šátek malá kopýtka - a nejbližší dav se tomuto „rojení kopyt“ smál. Tím byla slavnost zahájena a potom se zpívalo, tancovalo a také jedlo. Účinkovali tu různí „komedianti“ cirkusáci, jarmarečníci, byly tu kolotoče, houpačky a spousta dalších atrakcí.

Snad nejlépe zachytil pouťovou atmosféru Fidlovačky po roce 1884 na velké úchvatné olejomalbě (cca 2x1,5 m, vystavené na nedávno skončené výstavě „Jak se Praha bavila v údobí 1780–1918", v Muzeu hl. města Prahy) malíř Jan Minařík (1862–1935). Na plátně vidíme několik velkých kolotočů s kuželovým stanovým zastřešením, opodál velké kruhy vytvořené davy lidí – uprostřed předvádějí svá čísla artisté a jiní cirkusáci, dále houpačky, množství diváků zhlížejících z okolních svahů pankráckých do Nuselského údolí atd.

Kromě Minaříka se Fidlovačka objevuje na obrazech a kresbách dalších malířů – Quido Mánesa, Beneše Knüpfera i Josefa Lady (1887–1957); dále ve vzpomínkách literátů a pamětníků. V širší známost však nuselská jarní pouť vešla především díky hře se zpěvy „Fidlovačka, aneb žádný hněv a žádná rvačka“, kterou napsal Josef Kajetán Tyl (1808–1856) a k níž složil hudbu František Škroup. Jedna sloka písně „Kde domov můj“ z této hry se později stala národní hymnou, po roce 1918 první částí hymny Československé republiky a od roku 1993 je hymnou České republiky.

Původní ševcovskou Fidlovačku dávno zavál čas. Už jen proto, že průmyslová výroba obuvi zredukovala počet nuselských soukromých obuvníků na minimum. Pokud se dnes scházejí, tak se veselí v místních hostincích a restauracích a zdaleka nejenom jednou do roka. Příjemným zjištěním je, že městská část Prahy 4 obnovila tradici této veselice a od roku 2004 ji každé jaro pořádá v parku před Divadlem Na Fidlovačce (kdysi Tylovo divadlo, lidově zvané Tyláček).

Milan Degen

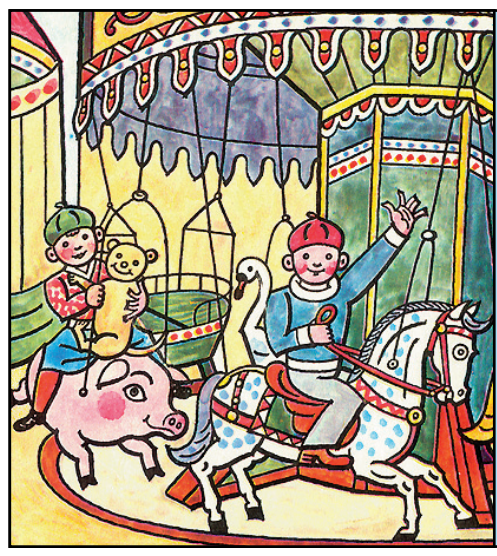

Vyhrává, vyhrává kolovrátek.
Fidlovačka, to je svátek,
vyhrává flašinet v kolotoči,
na něm se vesele děti točí.

Labuť a prase a stádo koní
dokola o závod se tu honí,
ale co bude svět starým světem,
Zvítězí vždycky kůň nad prasetem.

O původně ševcovské slavnosti FIDLOVAČKA vyšla také půvabná knížka s ilustracemi Josefa Lady a verši Václava Řezáče. (Reprodukci obrázku a verše zveřejňujeme s laskavým svolením malířova vnuka Mgr. Josefa Lady a spisovatelových vnuček PhDr. Kláry Gočárové a PhDr. Evy Malé)

Jarní slavnost na Fidlovačce

V sobotu 13. května se uskutečnila Jarní slavnost na Fidlovačce, kterou již potřetí pořádala městská část Praha 4 v parku u Divadla na Fidlovačce v Nuslích.

Veselými písničkami pobavila Jitka Molavcová, Tři holky z Fidlovačky či pouťový orchestr. K zábavě přispěly loutkové i klasické divadelní soubory. Pro děti zde byly připraveny historické kolotoče a houpačky svou dovednost si mohly ověřit při středověkých hrách a soutěžích. Všichni měli možnost vyzkoušet staročeskou střelnici, navštívit kartářku, řemeslné stánky či ochutnat občerstvení všeho druhu.

Barbora Rossmeislová,
odbor kultury a tělovýchovy

Na malé i velké návštěvníky čekal pestrý program, kterým po celý den provázel Petr Rychlý.

Překvapení čekalo na maminky, kterým k jejich nedělnímu svátku popřál květinou poslanec Parlamentu ČR Marek Benda (vlevo) a zástupce starosty městské části Praha 4 Martin Hudec.

Kolotoče – ty děti vždy bavily.

Nejen žonglování se srpy na trakaři předvedlo kejklířské divadlo Vojty Vrtka „Kouzelná kulička“.

Vítězi turnaje Arnoštu Divišovi ze Zábřehu předal zástupce starosty Martin Hudec (vpravo) putovní Pohár městské části Praha 4. (Foto Jarmila Šírová)

Rodinný a tenisový den na Spořilově

V sobotu 20. května byl v půvabném tenisovém areálu TC Spořilov zahájen již tradiční turnaj nazvaný Amateur Tennis Tour, Spořilov Cup pro neregistrované hráče.

Poprvé se však hrálo i o Pohár městské části Praha 4. Ze 63 neregistrovaných tenistů - amatérů z celé republiky se v nedělním finále utkali Martin Bartoš z Příbrami s Arnoštem Divišem ze Zábřehu. *(jaš, pel)*

Sobotní odpoledne zpestřil v rámci Rodinného dne program pro děti plný her a soutěží pro nejmenší i jejich rodiče. Mimo jiné vystoupila i Míša Dolinová se svým pořadem Sněhánky, kde mohly děti uplatnit své znalosti z meteorologie. (Foto Petra Ledvinková)

Pochod proti rakovině

V sobotu 10. června se koná již šestý ročník pochodu AVON PROTI RAKOVINĚ. Odstartuje v 11.55 hodin na Letné u kyvadla.

Trasa pochodu povede Chotkovými sady do centra Prahy a podél Vltavy do areálu Žlutých lázní v Podolí.

Vstupenkou je růžové tričko nebo kšiltovka, které zakoupíte za 300 Kč na startu nebo v předstihu prostřednictvím v Avon Beauty Centrech (Stroupežnického 21, Praha 5 a Na Maninách 7, Praha 7).

Výtěžek z prodeje poputuje na konto Avon proti rakovině prsu, ze kterého jsou financovány programy boje proti rakovině prsu či provoz bezplatné Avon Linky proti rakovině prsu na čísle 800 180 880.

Akce bude doprovázena bohatým programem. Vystoupí například Lucie Bílá, Monika Absolonová, Petr Muk nebo Monkey Business. *(red)*

Vyhrávali jim do kroku

Víkend 13. a 14. května proběhl v Praze maratonsky. Nedělní hlavní závod – Volkswagen Maraton odstartoval prezident Václav Klaus. Z více než čtyř tisícovek běžců do cíle doběhl první Hassan Mubarak Shami z Kataru. Všichni proběhli na území městské části Praha 4 okolo benzinové pumpy v Modřanské ulici. Zde vyhrávalo závodníkům do kroku Staročeské trio. Vskutku netradiční příspěvek městské části Praha 4 běžci v cíli ocenili.

Text a foto Robert Medřický,
odbor kultury a tělovýchovy

V pátek 12. května věnovala městská část Praha 4 jako dárek svým seniorům představení Na tý louce zelený v Branickém divadle. Diváky přivítali Martin Hudec, zástupce starosty městské části Praha 4 a poslanec Parlamentu ČR Marek Benda. Zpěvohra s Josefem Zímou (na snímku) v hlavní roli se setkala u publika s velkým úspěchem.

(Barbora Rossmeislová, foto Martin Potměšil)

Děti dětem

O víkendu 20. a 21. května proběhla na Křižíkově fontáně v Praze velká nesoutěžní přehlídka dětských souborů z celé Prahy pod názvem „Děti dětem“.

Cílem bylo přispět k poznávání, setkávání a popularizaci špičkových dětských souborů.

Městskou část Praha 4 zastupoval pěvecký soubor Rolnička pod vedením Dana Gerycha, učitele ze Základní školy Horáčkova. Krásné pěvecké vystoupení bylo na této velké a ojedinělé přehlídce důstojnou reprezentací Prahy 4.

Radka Sálusová
odbor kultury a tělovýchovy

T-ballový turnaj mladších žáků

Ve čtvrtek 22. června pořádá Pražská školní baseballová liga ve spolupráci s městskými částmi Praha 4 a Praha 12 v areálu Green Roller Park, Pálkařská 225, Praha 4 – Krč, od 9 hodin T-ballový turnaj základních škol pro žáky 6. tříd a mladší.

Očekáváme účast více jak 8 základních škol. V průběhu turnaje T-ballu, což je jednodušší forma palkovacích her (softballu a baseballu), budou probíhat dovednostní soutěže, jako je hod na dálku a na cíl.

Případní další zájemci o účast v turnaji se mohou hlásit na adrese: Místecká 567, Praha – Letňany či e-mailu: psblsbl.org

František Kučera

Ředitelé škol jednali ve Skryjích

Zástupce starosty pro oblast školství Václav Soukup uspořádal 18. a 19. května pro ředitele mateřských a základních škol městské části Praha 4 pracovní setkání ve Skryjích u Rakovníka v objektu Hobby Centra Praha 4.

S řediteli diskutovali i zástupci starosty Ivana Staňková a Martin Hudec a vedoucí odboru kultury a tělovýchovy Daniela Kazdová. Ve svých příspěvcích se zaměřili na oblast mimoškolní činnosti – sport, kulturu, protidrogovou prevenci a bezpečnost dětí při cestě do školy. Vedoucí odboru finanční správy Henrieta Stelmachová projednala problematiku provozních rozpočtů a hospodaření škol. Nabídku volnočasových aktivit Hobby Centra 4 představila jeho ředitelka Nicole Horová.

Metodik Ministerstva financí ČR Josef Podhorský hovořil o povinnostech vedoucího příspěvkové organizace v oblasti školství, otázky řízení, správy majetku, účetnictví, rozpočtu, inventarizace apod.

Jednání přijel pozdravit i starosta Bohumil Koukal.

Jana Ságlová, *vedoucí odboru školství*

Papíroví lidé

Koncem května proběhl na hřišti ABC Braník již 24. ročník slavného závodu nazvaný **Papírový muž-žena**. Přihlásilo se 81 závodníků, kterým fandili také zástupce starosty Martin Hudec a poslanec Marek Benda. Na účastníky závodu čekal běh na 4200 metrů, na kole 18 kilometrů a 400 metrů plavání. Zvítězil Ondřej Husák v čase 59,5 minut, z žen si vedla nejlépe Michaela Horká za 1:06:54. Za rok se můžeme těšit na jubilejního, 25. „Papíráka“!

Radan Chyba

Altron Krč má důvod k oslavám

V sobotu 13. května oslavil klub 25 let trvání. Každý, kdo přišel, si mohl zkusit odpálit ze stativu či hodit na cíl, probíhaly dovednostní soutěže. Společenský program pokračoval charitativní akcí na podporu baseballu a softballu v Čechách. Za podpory firem ALTRON, JAKOBE, SUMA a BHC PLUS se podařilo shromáždit 50 000 Kč. Pomocí dovednostních soutěží, kterých se zúčastnili také poslanec Parlamentu ČR Marek Benda a zástupce starosty městské části Praha 4 Martin Hudec, se finance rozdělily mezi 3 kluby: Klub Praotci Roudnice nad Labem, jenž byl v březnu letošního roku vyplaven, získal 24 500 Kč, které použije na rekultivaci travnatých ploch. Další dva kluby jsou ze západních Čech – Žraloci ze Spáleného Poříčí získali 12 900 Kč, Vampiers Merklín pak 12 600 Kč. Finanční prostředky použijí na nákup sportovního materiálu. Touto akcí chtěl Altron Krč podpořit rozvoj pálkovacích her v Čechách, neboť vedle rozvoje vlastního klubu je též nutné pečovat o konkurenci. ***Gabriel Waage***

Foto archiv Altron Krč

Party v parku

A je to tady! Přijďte 25. června ve 14 hodin do Centrálního parku na Kavčích horách (500 m od stanice metra Pankrác) na slavnostní předávání dětských televizních ocenění Jetix Kids Awards 2006, kde hlavní slovo máte vy, děti!

Obhájí Aneta Langerová pozici Nejoblíbenější zpěvačky?

Porazí Milan Baroš Jaromíra Jágra a stane se tak Nejlepším sportovcem? Odnese si Sámer Issa sošku za Nejlepšího zpěváka roku? Chcete vědět, jak to všechno dopadne? Vstup volný!

Více na: www.jetix.cz.

(čin)